

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobce: **M. K.**,
státní příslušník P. i. r.,
t. č. X,
zastoupený JUDr. Ing. Jakubem Backou,
advokátem se sídlem Šlejnická 13, Praha 6,
proti
žalovanému: **Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**,
se sídlem Křižíkova 8, Praha 8,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2019, č. j. KRPS-327548-15/ČJ-2019-010022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubovi Backovi se přiznává odměna ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Praze.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném od 1. 9. 2019 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.
2. Žalovaný napadené rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce byl dne 2. 12. 2019 hlídkou Policie České republiky zadržen poté, co se ukrýval v nákladním prostoru kamionu, bez cestovního dokladu a bez oprávnění k pobytu. Neoprávněně a bez vědomí provozovatele využil cizí dopravní prostředek. Protiprávního jednání si byl vědom. Žalovaný se zabýval užitím mírnějších donucovacích opatření, shledal však, že by nebyla možná ani účelná. Žalobce svým dosavadním přístupem prokázal, že nehodlá respektovat právní normy České republiky, a neskýtá tedy záruku, že bude plnit povinnosti uložené správním orgánem. Pokud jde o délku trvání zajištění, zohlednil žalovaný předpokládanou složitost přípravy výkonu správního vyhoštění, neboť je nutné zabezpečit doklady. Je třeba zajistit letenku nebo vyjednat průvoz žalobce přes jiné státy Evropské unie; nejsou však známy překážky na straně domovského státu bránící převzetí žalobce.
3. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně zvážil realizovatelnost účelu zajištění žalobce, neboť se dostatečným způsobem nevypořádal s konkrétním tvrzením žalobce o jemu hrozící vážné újmě po návratu do P. ze strany jeho bratrance, s nímž má majetkové spory. V současnosti není v P. zaručena dostatečná ochrana žalobce před vážnou újmou ze strany soukromých osob, neboť chybí účinný právní systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících vážnou újmu. Po žalobci nelze požadovat, aby v P. setrval a obracel se se svými problémy na tamní úřady.
4. Ve vyjádření k žalobě žalovaný zopakoval nesporné skutkové okolnosti a odkázal na závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne 4. 12. 2019 potvrzující možnost výkonu vyhoštění. Žalobci vycestováním do P. nehrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu ani jiné vážné nebezpečí. Díky dobré spolupráci Velvyslanectví P. i. r. s Ředitelstvím služby cizinecké policie lze očekávat vystavení náhradního cestovního dokladu a řádnou realizaci vyhoštění.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

5. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a žaloba po odstranění jejích vad na výzvu soudu obsahuje všechny nezbytné náležitosti. Žaloba je tedy věcně projednatelná.
6. Soud dále zjistil, že Ministerstvo vnitra vydalo dne 10. 12. 2019, pod č. j. OAM-492/LE-BA02-BA04-PS-2019 rozhodnutí, jímž rozhodlo podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž doba trvání zajištění byla stanovena do 27. 3. 2020. Toto rozhodnutí bylo žalobci oznámeno dne 11. 12. 2019. Podle § 125 odst. 6 věty třetí zákona o pobytu cizinců oznámením rozhodnutí o zajištění podle § 46a zákona o azylu se dosavadní rozhodnutí o zajištění podle tohoto zákona ruší. Zrušení rozhodnutí o zajištění v důsledku vydání rozhodnutí o zajištění podle § 46a zákona o azylu je automatickým následkem, jenž nastává přímo ze zákona a není výrazem reflexe zákonnosti a správnosti předchozího rozhodnutí o zajištění. Následkem zrušení rozhodnutí o zajištění pak není propuštění cizince ze zajištění, neboť k němu dochází v situaci, kdy je vydáno

nové rozhodnutí zajištění (rozhodnutí o tzv. přezajištění), takže cizinec je nadále zajištěn, pouze se mění právní titul, na jehož základě je zajištěn. Tato nová právní úprava, účinná od 31. 7. 2019, nahradila předchozí právní úpravu, podle níž zanikala vydáním nového rozhodnutí o zajištění platnost dosavadního rozhodnutí o zajištění. V důvodové zprávě k zákonu č. 176/2019 je k novelizaci tohoto ustanovení uvedeno: *„Technická změna reagující na existenci nejen rozhodnutí o zajištění, ale i rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění. Dále se ustanovuje tentýž vztah k rozhodnutím vydaným podle zákona o azylu, tedy vždy to první rozhodnutí bude ex lege zrušeno. Rovněž je volena jasnější terminologie s ohledem na správní řád. Původní rozhodnutí, které je ex lege rušeno, přestává mít právní účinky oznámením dalšího rozhodnutí.“* (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 8. volební období, sněmovní tisk č. 203, dostupný na www.psp.cz). Z důvodové zprávy tedy nevyplývá, že by cílem novely bylo jakkoliv ovlivnit probíhající soudní přezkum rozhodnutí o zajištění. Existence správního rozhodnutí je podmínkou soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Pokud dojde v průběhu řízení ke zrušení rozhodnutí, odpadá tím jeho předmět. Důsledkem tohoto neodstranitelného nedostatku podmínek řízení je odmítnutí žaloby na základě § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (viz rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Azs 182/2018- 21).

7. Soud se nicméně musel zabývat tím, zda výše naznačený procesní důsledek by byl v dané situaci souladný s právem na spravedlivý proces [čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“)] a s procesními zárukami souvisejícími s právem na svobodu [podle čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv s základních svobod (dále jen „Úmluva“) má každý, kdo byl zbaven svobody, právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení osobní svobody nezákonné]. Dále bylo třeba posoudit též soulad takového postupu s právem Evropské unie. Zajištění za účelem správního vyhoštění má právní základ v čl. 15 až 18 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“). Podle čl. 15 odst. 2 této směrnice musí členské státy v případě, kdy o zajištění rozhodují správní orgány, zajistit, aby mohl být na žádost žadatele proveden rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění. Pokud je zajištění nezákonné, musí být dotčený státní příslušník třetí země okamžitě propuštěn. Jelikož při vydání napadeného rozhodnutí byly aplikovány předpisy Evropské unie, vztahuje se na daný případ čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina EU“), podle něhož má žalobce právo na účinné prostředky nápravy před soudem, jeho věc musí být projednána spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem.
8. Obdobnou právní otázkou se soud zabýval v rozsudku ze dne 14. 1. 2020, č. j. 53 A 20/2019-55. Šlo o věc, kdy byl cizinec zajištěn za účelem předání do jiného členského státu ve smyslu čl. 28 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“). V této věci po zahájení soudního řízení vydala žalovaná rozhodnutí, jímž podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců prodloužila dobu trvání zajištění. Soud se proto zabýval souladem § 125 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců, podle něhož se dosavadní rozhodnutí o zajištění ruší oznámením rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, s ústavním pořádkem, právem Evropské unie a Úmluvou.

9. Obě věci se ovšem liší minimálně; liší se účelem zajištění, tedy na úrovni práva Evropské unie má každá z věcí jiný právní základ, a liší se aplikovaným ustanovením zákona o pobytu cizinců, což jsou ovšem odlišnosti nepodstatné. Soud proto odkazuje na závěry, které plynou z rozsudku č. j. 53 A 20/2020-55, v němž soud uvedl: „[10.] Soulad odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 125 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců s výše uvedenými právy žalobce lze poměřit s využitím argumentů, které Ústavní soud (viz náleze ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17), Nejvyšší správní soud (rozsudek ze dne 29. 11. 2017, čj. 6 Azs 320/2017 – 20) a generální advokátka Soudního dvora Evropské unie (viz stanovisko Eleanor Sharpston ze dne 31. 1. 2019 ve věci C-704/17) formulovaly vůči dřívější právní úpravě obsažené v § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ve znění zákona č. 222/2017 Sb. Tato právní úprava ukládala soudům všech stupňů zastavit řízení ve věci přezkoumání rozhodnutí o zajištění, jestliže byl cizinec ze zajištění propuštěn. Tato právní úprava byla zrušena výše uvedeným náleze Ústavního soudu. Ústavní soud v nálezu s odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) zdůraznil, že právo na přístup k soudu se nevycherpává pouhým předložením věci k rozhodnutí, ale obsahuje také právo na rozhodnutí o ní soudem (odst. 48 a 64). Prvním důvodem, pro něž je třeba trvat na podrobení rozhodnutí o zajištění soudní kontrole, je, že omezení (zbavení) osobní svobody je principiálně natolik citelným zásahem do tělesné a duševní integrity, že přezkum zákonnosti takového omezení musí být proveden v úplnosti. Druhým důvodem je nezbytnost zachovat možnost osoby držené v detenci požadovat v případě soudního rozhodnutí o nezákonnosti omezení osobní svobody odškodnění proti státu (odst. 65 a 68). Ústavní soud dále z judikatury ESLP citoval závěr o důležitosti okamžité a urychlené soudní kontroly omezení osobní svobody, včetně možnosti nařídit propuštění (odst. 66). Postrádalo by smyslu, jestliže by soudní kontrola detence byla možná pouze po dobu, po kterou účinky takového opatření trvají (odst. 67). Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku zabýval zajištěním cizince dle tzv. návratové směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí), která ovšem obsahuje obdobnou formulaci povinností členských států, pokud jde o soudní přezkum rozhodnutí o zajištění, jako přijímací směrnice. Tato pravidla obsažená ve směrnici, která konkretizují čl. 47 Listiny EU, zakládají cizinci právo být zajištěn pouze v souladu s podmínkami uvedenými ve směrnici a právo na soudní přezkum rozhodnutí o zajištění v přiměřené době. S právem na co nejrychlejší projednání věci soudem je spojeno právo na neprodlené propuštění ze zajištění (odst. 64 a 66). Pokud by soud nestihl rozhodnout o žalobě proti rozhodnutí o zajištění dříve, než by byl cizinec ze zajištění propuštěn, takže soudní řízení by muselo být zastaveno, nedostalo by se cizinci efektivní soudní ochrany ve smyslu směrnice. Z evropského práva plyne též právo na poskytnutí náhrady škody či nemateriální újmy z důvodu porušení evropského práva, jehož vymáhání nemohou členské státy nepřiměřeně ztěžovat, či dokonce znemožňovat (odst. 65 a 66). Rovněž z analýzy provedené generální advokátkou Soudního dvora EU vyplývá, že evropské právo klade důraz na rychlý soudní přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění a neprodlené propuštění cizince ze zajištění, je-li rozhodnutí shledáno nezákonným. Procesní záruky garantované ve vztahu k přezkumu rozhodnutí o zajištění evropským právem je třeba vykládat v návaznosti na záruky plynoucí z čl. 5 Úmluvy (odst. 36 a násl. stanoviska).
10. [11] V případě, že by vydání rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění mělo za následek odmítnutí žaloby proti rozhodnutí o zajištění, neznamená to, na rozdíl od právní úpravy zavedené zákonem č. 222/2017 Sb. (zastavení soudního řízení), že by tím byl zcela vyloučen soudní přezkum rozhodnutí ve věci zajištění. Podmínky pro odmítnutí žaloby by totiž byly

splněny pouze v okamžiku, kdy by bylo vydáno jiné rozhodnutí o zajištění cizince (nové rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o tzv. přezajištění v režimu zákona o azylu), které lze soudně napadnout a přezkoumat. Vždy zde zůstane jedno rozhodnutí ve věci zajištění, které je poslední a které nemůže být ex lege zrušeno na základě § 125 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. V tomto dalším soudním řízení by ovšem byla posuzována toliko zákonnost tohoto dalšího rozhodnutí ve věci zajištění, nikoliv zákonnost původního rozhodnutí, jehož soudní přezkum musel být z důvodu odpadnutí podmínky řízení procesním způsobem ukončen. Byť i v tomto dalším soudním řízení mohou být posuzovány totožné skutečnosti, které by byly hodnoceny v řízení o žalobě proti původnímu rozhodnutí o zajištění, nemusí tomu tak být nutně vždy. I kdyby v obou řízeních byly posuzovány totožné skutečnosti, neznamená to, že výsledek řízení bude stejný, jaký by byl výsledek řízení o žalobě proti původnímu rozhodnutí o zajištění, neboť v mezidobí se mohla změnit skutková situace, nebo dokonce právní úprava, nejčastěji se bude lišit kvalita odůvodnění (zatímco prvotní rozhodnutí o zajištění se vydává v časové nouzi, navazující rozhodnutí ve věci zajištění mohou být připravována důkladněji). Výsledek obou řízení tedy může být odlišný (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 22. 8. 2019, čj. 2 Azs 330/2018 – 30, zejména body 22 a 28), a proto z hlediska požadavku na efektivitu soudního přezkumu rozhodnutí o zajištění nelze považovat za dostatečné, že soudnímu přezkumu lze vždy reálně podrobit přinejmenším poslední rozhodnutí ve věci zajištění.

11. [12] Z čl. 5 odst. 4 Úmluvy a čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice nadto plyne požadavek rychlého soudního přezkumu, jemuž se přičií takový výklad procesních pravidel, který vede k tomu, že je meritorní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění oddalován. Smyslem důrazu kladeného na rychlost soudního přezkumu je zajistit, aby v případě důvodnosti žaloby bylo nařízeno okamžité propuštění cizince ze zajištění. Jde tedy o procesní záruku, která má garantovat, aby nezákonné zajištění nařízené správním orgánem trvalo co nejkratší dobu (viz rozhodnutí ESLP ze dne 8. 11. 2011 ve věci Kormoš proti Slovensku, stížnost č. 46092/06, bod 93). Oddalování meritorního soudního přezkumu důvodů zajištění by evidentně bylo v rozporu s tímto závazkem České republiky, a to nehledě na to, že správní orgány by mohly záměrně takový soudní přezkum mařit tím, že by vydávaly rozhodnutí o zajištění na relativně krátkou dobu (např. 30 dnů) a následně opakovaně ve stejné krátkých intervalech rozhodovaly o prodloužení doby trvání zajištění, čímž by pravidelně docházelo k tomu, že by před meritorním rozhodnutím soudu o žalobě odpadl předmět řízení z důvodu zrušení přezkoumávaného rozhodnutí ex lege. Existenci tohoto prostoru pro hypotetické zneužití procesní úpravy nelze připustit.
12. [13] Soud shrnuje, že aplikací § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. na případy, na něž dopadá § 125 odst. 6 věta druhá a třetí zákona o pobytu cizinců, by zpravidla bylo porušeno právo zajištěného nejen na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění, ale vždy právo na rychlý soudní přezkum. Z důvodů výše popsanych ve vztahu k efektivitě soudního přezkumu je ohroženo i právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím o zajištění. Předně je třeba uvést, že zrušení rozhodnutí o zajištění ex lege na základě § 125 odst. 6 zákona o pobytu cizinců nemá za následek splnění podmínek vzniku nároku na náhradu škody. Podle § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, zakládá nárok na náhradu škody pouze situace, kdy je pravomocné (nebo předběžně vykonatelné) rozhodnutí správního orgánu zrušeno či změněno pro nezákonnost. Jak soud uvedl již výše, z konstrukce obsažené v § 125 odst. 6 věty druhé a třetí zákona o pobytu cizinců nelze dovozovat, že by vydáním dalšího rozhodnutí o zajištění bylo rušeno předchozí rozhodnutí o zajištění z důvodu nezákonnosti. Odmítnutí žaloby proti

prvotnímu rozhodnutí o zajištění by vedlo k tomu, že by cizinci nebyla poskytnuta soudní ochrana proti rozhodnutí, které považuje za nezákonné, ale přezkumu by bylo skutečně podrobeno až některé z navazujících rozhodnutí ve věci zajištění, které přitom může být zákonné, a tedy nebude soudem zrušeno, třebaže prvotní rozhodnutí o zajištění by neobstálo. Aby bylo cizinci zachováno právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, které je součástí práva na spravedlivý proces dle ústavního pořádku České republiky a plyne i z práva Evropské unie, musí být dokončeno soudní řízení proti rozhodnutí o zajištění, třebaže v průběhu řízení nastala právní fikce jeho zrušení.

13. [14] Soud tedy dospěl k závěru, že zrušení napadeného rozhodnutí na základě § 125 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců není důvodem pro odmítnutí žaloby dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pouze takový výklad vztahu uvedených ustanovení je ústavněkonformní (čl. 36 Listiny a čl. 5 odst. 4 Úmluvy) a v souladu s právem Evropské unie (čl. 47 Listiny EU a čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice). Soud neshledal důvod pro předložení návrhu Ústavnímu soudu na zrušení § 125 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců, neboť toto ustanovení neukládá povinnost ukončit řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění bez provedení meritorního přezkumu. Zavádí pouze pravidlo automatického zrušení předchozího rozhodnutí o zajištění, které však samo o sobě nemá žádný dopad na postavení cizince ani na soudní přezkum. Rozporný s ústavním pořádkem by mohl být až výklad tohoto ustanovení ve spojení s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Je-li ovšem možné toto ustanovení vyložit ústavněkonformně, má takový výklad přednost před zrušením části zákona. Soud neshledal za potřebné ani položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie, neboť čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice považuje za zcela jasný (*doktrína acte claire*).
14. [15] Soud doplňuje, že nepovažuje za překážku pro další vedení soudního řízení skutečnost, že přezkoumávané rozhodnutí v současnosti již neexistuje, neboť bylo *ex lege* zrušeno. Jakkoliv by se mohlo jevit jako nesmyslné zamítnout žalobu proti rozhodnutí, které již bylo zrušeno, resp. zrušit již zrušené rozhodnutí, jde pouze o „technický“ pohled na věc. Funkcí soudního přezkumu v daném případě je posoudit zákonnost napadeného rozhodnutí podle stavu v době, kdy bylo vydáno. Tato otázka nebyla doposud nikým řešena, zrušení rozhodnutí dle § 175 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců nevychází z toho, že by správní orgán posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí a v reakci na to se rozhodl vydat rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění. Soudu nic fakticky ani právně nebrání v tom, aby posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí, třebaže v současnosti již neexistuje (ostatně soudní přezkum správních rozhodnutí je postaven na retrospektivním přístupu). Lze tak zamítnout žalobu proti rozhodnutí, které již bylo ze zákona zrušeno, stejně jako lze rozhodnutím soudu zrušit rozhodnutí zrušené ze zákona. Smyslem zrušení již zrušeného rozhodnutí je vyjádřit, že třebaže rozhodnutí již nevyvolává žádné právní účinky, bylo nadto nezákonné. Takové rozhodnutí soudu má významné satisfakční účinky (morální satisfakce), vytváří předpoklad pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím a může mít dopad i na další trvání zajištění cizince. Soud si je vědom judikatury, podle níž zrušení rozhodnutí o zajištění nemá za následek propuštění cizince ze zajištění, je-li v době vydání zrušujícího rozsudku zajištěn na základě formálně jiného správního rozhodnutí (rozsudek NSS ze dne 22. 8. 2019, čj. 2 Azs 330/2018 – 30, bod 23). Soud ponechává stranou, zda je tento právní názor souladný s čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice a čl. 5 odst. 4 Úmluvy, uvedený právní názor však nepředstavuje důvod, pro který by měl soud rezignovat na meritorní přezkum *ex lege* zrušeného rozhodnutí o zajištění. Třebaže lze pochybovat o smysluplnosti soudního přezkumu napadeného rozhodnutí v situaci, kdy jeho zrušení nepovede k propuštění cizince ze zajištění, nelze odhlédnout od toho, že i za této situace může zrušení rozhodnutí o zajištění alespoň zprostředkovaně vést k propuštění cizince ze

zajištění. Požádá-li totiž následně cizinec o propuštění ze zajištění, bude se muset správní orgán věcně vypořádat s důvody zrušujícího rozsudku. To platí i pro případ, že správní orgány budou po vydání rozsudku vydávat další rozhodnutí o zjištění cizince.“

15. S uvedenými závěry se zdejší soud ztotožňuje. Soud tedy přistoupil k meritornímu projednání žaloby. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
16. S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl soud o žalobě bez jednání (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Dokazování soud neprovedl.

Skutková zjištění plynoucí ze správního spisu

17. Ze správního spisu zjistil soud následující podstatné skutečnosti. Z úředního záznamu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, ze dne 2. 12. 2019 vyplývá, že žalobce byl zadržen v návaznosti na kontrolu hlídkou Policie České republiky v obci K., okres K., kdy bylo při vykládce kamionu zjištěno, že v nákladním prostoru se ukrývají čtyři neznámé osoby, které se daly na útěk.
18. Téhož dne bylo s žalobcem zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, neboť byl přistižen policejní hlídkou při vykládce kamionu, resp. poté, co z místa vykládky v obci V. utekl do obce K., kde byl kontrolován a nepředložil platný cestovní doklad ani povolení k pobytu. Následně dne 17. 12. 2019 žalovaný rozhodl o správním vyhoštění žalobce, přičemž doba zákazu vstupu na území členských států Evropské unie byla stanovena na dva roky. Dne 27. 12. 2019 podal žalobce odvolání, o němž dosud nebylo rozhodnuto.
19. Součástí spisového materiálu je protokol o výsledku žalobce ze dne 3. 12. 2019, do kterého žalobce ke své osobě uvedl, že je ženatý, má dvě manželky, s nimiž má deset dětí. Všichni sdílejí společnou domácnost. V P. žijí i jeho rodiče a pět sourozenců. Jedná se o nebezpečnou oblast, válka s T. sice skončila v roce 2013, ale lidé mají pořád strach a večer nevycházejí. V armádě nikdy nesloužil. Důvodem vycestování byly výhradně spory s jedním bratrancem, který mu vyhrožoval smrtí. Vlastnili spolu nějaký majetek a bratranec teď požaduje část majetku nebo peníze zpět. Cestoval prostřednictvím převaděčů za úplatu, měl vízum jen do Í., cestovní doklad schoval v Turecku při útěku před tamní policií. Dále žalobce uvedl, že si je vědom neoprávněného vstupu a pobytu na území České republiky. K České republice nemá žádné vazby, chtěl se dostat do Německa. Na vycestování nemá dostatek finančních prostředků. Může se vrátit ke své rodině, ale neví, zda jej přijme, když ji opustil a vrátí se bez finančních prostředků. Cítí se zdrav, léky ani drogy nebere.
20. Žalovaný si dle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců vyžádal závazné stanovisko Ministerstva vnitra k otázce existence důvodů znemožňujících vycestování žalobce z území České republiky. Podle tohoto stanoviska je vycestování možné. V P. je dostatek prostředků k aktivní ochraně žalobce, případně je možné obavy vyřešit přestěhováním. Vláda podnikla kroky ke zlepšení stavu lidských práv v zemi, mučení je zakázáno ústavou. Žalobce toliko využil obecně zhoršené bezpečnostní situace k ekonomické migraci. Žalobce taktéž neuvedl jakékoli problémy se státními orgány.

Posouzení žaloby soudem

21. Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na pět let, pobývá-li cizinec na území bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn, nebo pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.
22. Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
23. Podle § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí. Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
24. Žalobce v jediném žalobním bodu namítá nesprávné posouzení realizovatelnosti účelu vyhoštění, neboť žalovaný měl nedostatečně vyhodnotit hrozící vážnou újmu na straně žalobce, jež vycestování do domovského státu vylučuje.
25. Úvodem soud konstatuje, že důvodnost a věrohodnost žalobcových tvrzení je primárně zkoumána v řízení o správním vyhoštění, kde je pro posouzení situace podstatně větší prostor, než v řízení o zajištění, v jehož rámci je rozhodnutí o zajištění prvním úkonem v řízení (srov. § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců).
26. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009-61, nicméně vyplývá, že „[n]ejzbytným předpokladem pro rozhodnutí o zajištění cizince podle § 124 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky je úvaha správního orgánu o tom, zda je vůbec možné rozhodnout o správním vyhoštění cizince a toto rozhodnutí vykonat.“ Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150 (publikovaného pod č. 2524/2012 Sb. NSS), má správní orgán povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124 zákona o pobytu cizinců „možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné

uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“

27. V posuzované věci žalovaný vycházel z obsahu závazného stanoviska Ministerstva vnitra, podle něhož je vycestování žalobce do P. možné. Ministerstvo ke skutečnostem plynoucím ze spisu a k informacím, které o svých poměrech a své motivaci k odchodu z P. poskytl sám žalobce. Ten přitom neuvádí, v jakém ohledu je úvaha správních orgánů neúplná nebo nesprávná, přesto tvrdí, že napadené rozhodnutí je stiženo nezákonností.
28. Ministerstvo vnitra v podkladovém aktu přílehavě poukázalo na to, že motivem odchodu žalobce z jeho vlasti nebyla obava o vlastní bezpečnost, nýbrž snaha zajistit si lepší životní podmínky v západní Evropě. Žalobce v domovském státě zanechal svou početnou rodinu, prodal svůj obchod s mobilními telefony a utržené prostředky použil na (nelegální) cestu do Německa, namísto toho, aby je použil kupříkladu k vyřešení majetkového sporu se svým bratrancem. Tím by jistě zmírnil obavy o svou bezpečnost. Žalobce také nepožádal o mezinárodní ochranu, třebaže se volně pohyboval v několika bezpečných zemích, kam zařadil i Českou republiku, a nezmínil se o jakýchkoli problémech se státními orgány v P., ani o tom, z jakého důvodu jim vyhrožování smrtí neohlásil. Soud s tímto hodnocením ministerstva souhlasí a konstatuje, že žalobce je dospělý, zjevně svéprávný, gramotný a zcela zdravý člověk, který tedy může své případné problémy s vlastním příbuzným řešit standardním a odpovědným způsobem. Je nepopiratelné, že P. není zcela bezpečnou a stabilní zemí, některá veřejná subjektivní práva jsou fakticky omezována a zejména nižší soudy čelí korupci a nejsou efektivní (viz závazné stanovisko). V řízení však nevyšla najevo žádná relevantní indicie, jež by naznačovala, že konkrétně právě žalobci hrozí v přímé souvislosti s repatriací skutečné nebezpečí na úrovni srovnatelné s mučením, krutým, nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestem. Žalobce připustil, že se může vrátit k rodině, a s ohledem na svůj zdravotní stav může být ekonomicky aktivní. Na rozdíl od členských států Evropské unie má v P. přiměřené zázemí jemu blízkých osob a kromě toho může využít určitých, byť omezených právních prostředků k ochraně své osoby v majetkovém sporu s rodinným příslušníkem.
29. Z výše uvedeného tedy nevyplývá, že by žalovaný v době před rozhodnutím o správním vyhoštění mohl důvodně nabýt podezření, že by mohly být dány důvody znemožňující vycestování žalobce dle § 179 zákona o pobytu cizinců.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

30. Z výše uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
31. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem II. podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.
32. Výrokem III. tohoto rozsudku soud dle § 35 odst. 10 věty za středníkem s. ř. s. přiznal odměnu ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi JUDr. Ing. Jakubu Backovi, jenž byl ustanoven usnesením zdejšího soudu ze dne 20. 12. 2019, č. j. 45 A 20/2019-17. Dle citovaného ustanovení totiž hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování účastníka, je-li zástupce advokátem, hradí stát. Výše odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů se stanoví podle § 35 odst. 2 s. ř. s. na základě vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Ustanovený zástupce provedl v řízení v době po svém ustanovení jeden účelný

úkon právní služby, a to sepis doplnění žaloby ze dne 6. 1. 2020 [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. JUDr. Ing. Backa byl ustanoven zástupcem z toho důvodu, že již dříve o své vůli převzal zastoupení žalobce, a to skrze svého společníka Mgr. Lechovského, který se žalobcem provedl první poradou v Z. p. z. c. B. dne 10. 12. 2019, a to v takovém rozsahu, že žalobce pojal důvěru v nepřítomného JUDr. Ing. Backu, jak uvedl v návrhu na ustanovení zástupce. Pokud by JUDr. Ing. Backa tímto způsobem zastoupení již fakticky nepřevzal, soud by jej zástupcem žalobce neustanovil, a namísto něho by žalobci ustanovil zástupcem Organizaci pro pomoc uprchlíkům, jejíž právní poradenství žalobce využil dne 11. 12. 2019, nebo jiného advokáta v souladu s praxí zdejšího soudu spočívající v rotaci ustanovovaných advokátů. Úkon právní služby spočívající v převzetí zastoupení tak byl proveden mimo rámec tohoto řízení na náklady samotného zástupce žalobce v rámci jeho setrvale uplatňované strategie spočívající ve vyhledávání klientů v Z. p. z. c. B. za účelem vytvoření předpokladů pro to, aby byl následně soudem ustanoven jejich zástupcem a získal nárok na poskytnutí odměny a náhrad ze strany soudu. Proto za úkon spočívající v převzetí zastoupení žalobce odměna zástupci nenáleží. Odměna za jeden úkon právní služby činí 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož je zástupce žalobce plátcem DPH, zvyšuje se odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající dani, kterou je povinen z odměny a náhrady odvést, tj. o částku 714 Kč (tj. 21 % z 3 400 Kč). Ustanovenému zástupci žalobce tak náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové částce 4 114 Kč. Odměna bude zástupci žalobce vyplacena do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k jeho rukám z účtu Krajského soudu v Praze.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 21. ledna 2020

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.